

לחתונה / שבע ברכות

(דברים שאמרתי בשבע ברכות לדניאל ואילנה בילליג)

ללידת בת או לברית מילה לבן, מברכים את ההורים בברכת "לתורה לחופה ולמעשים טובים". ולכאורה לא מובן מה שמאחרים מעשים לחופה ואף לתורה, הלא מקובל שבילדותם מחנכים ילדים להיות טובים וכו'.

והנה בפ"א של אבות, הפרק מתחיל בשמעון הצדיק שהיה משיירי כנה"ג שהם אמרו על ג' דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח, והמשנה האחרונה מלמדת בשם רשב"ג שהעולם קיים על ג' דברים, אמת דין ושלום. ולא מובן ההבדל בין ג' הראשונים לג' האחרונים, ואם הם זהים למה לנו הכפילות הזאת?

ונראה שיש הבדלים דקים אבל חשובים. שמעון הצדיק חי בסוף תקופת כנה"ג כשהיו עוד הנביאים כחגי זכריה ומלאכי ורוח ה' מרחפת על פני העם, אבל רשב"ג חי אחרי חורבן הבית אשר למרות גדלותם של התנאים שוב לא היה נביא ומקדש. על-כן, לשמעון הצדיק העולם עומד ואיתן עת שרשב"ג ראה רק עולמ"ה של היהדות קיים. לפיכך שמעון הצ' ביטא את קנה המדה הגבוהה והרמה ורשב"ג קנה-המדה הרמה המפשטה והכללית והנמוכה. שמה"צ דרש מאתנו תורה, עת שרשב"ג הוכרח להסתפק באמת... שמה"צ בעבודה (שהיא מידת הדין ביחס להקב"ה) ולא סתם דין, וכך-רשב"ג קבע שלום ששייך בעיקר לשלום בין האומות וכד', אבל שמה"צ תבע משהו יותר נעלה-גמ"ח.

ומדוע אנו אומרים שגמ"ח גדולה מסתם שלום? מפני שהיא גדולה אפ' מסתם חסד! והטעם: "גמילות" היא מלשון ג-מ-ל שמשמעותה בגרות, גדלות, התפתחות עילאית-כמ"ש "ביום הגמל יצחק". חסד מעולה ומנוסה זה זקוק לשני דברים הכרחיים-לתורה, שתלמדהו חוקי החסד, וחופה-שחיי הנישואין מלמדים לאדם את הנסיון המעשי איך לפעול בצוותא עם אדם אחר מתוך אהבה חייבה וכו'.

ועל-כן הסדר הוא: תורה, חופה, ומעשים טובים.